

Kovaa peliä euroalueella

Euroopan rahaliittoa alettiin valmistella yli 20 vuotta sitten. Kiertelin 1990-luvulla lähinnä Itä-Suomessa luennoimassa aiheesta. Usein kysyttiin, voiko EMU onnistua. Tapanani oli vastata, ettei mikään merkittävä itsenäisten valtioiden rahaliitto ole pysynyt kasassa, ja että saattaisi kestää neljännesvuosisadan ennen kuin jäsenmaiden eriytyvä kehitys johtaisi hajoamiseen.

Monilla mittareilla euromaat todellakin eriytyivät vähitellen. Ongelmat kärjistyivät, kun paljastui Kreikan vilunkipeli ja tuli myös finanssikriisi. Euroalue voisi hajota useita vuosia "etuajassa". Varmaa se ei tietenkään vielä ole.

Kreikan uudet vaalit ovat tärkeitä. Niin kreikkalaisten kuin maan mahdollisten auttajienkin mielipiteet voivat muuttua. Sitä ennen voi kuitenkin kärjistyä pankkikriisi.

Rahaliittoa on tosiasiaa koko ajan varjeltu kytevältä pankkikriisiltä, vaikka on puhuttu kriisimaiden avustamisesta. Varsinkin Saksan ja Ranskan pankeille oli kertynyt paljon uhanalaisia saatavia kriisimaista. Monet asiantuntijat suosittelivat jo kriisin alussa, että näitä velkoja on järjesteltävä uudelleen. Samalla pankkeja on pääomittava, jotta velkajärjestelyistä koituvat tappiot eivät vaarantaisi niiden vakavaraisuutta. Poliitikot eivät kuitenkaan valinneet tätä ratkaisua. EKP:kään ei taipunut asiantuntijoiden "supersinko"-suositukseen eli rajattomaan velkatukeen.

Niinpä on sitten ostettu vain aikaa EKP:n ja kriisirahastojen tuella, jotta pankit ja muut sijoittajat ehtisivät vetäytyä riskeistään. Itse perusongelmaa eli jäsenmaiden eriytymistä ei kuitenkaan tällä tavalla ratkaista. Pankkikriisi vain muuttaa muotoaan talletuspaoksi ja pankkipaniikiksi.

Seuraava kriittinen kysymys onkin, pystytäänkö pankkipaniikki patoamaan. Kriisin hoitaminen on tehnyt EKP:sta, Saksasta ja muista euromaista Kreikan velkavankeja: tappiot Kreikan erosta ja sen heijastusvaikutuksista muihin kriisimaihin olisivat mittavia. Varsinaista kohtalon ivaa olisikin paluu lähtöruutuun eli pankkien pääomittamiseen tai EKP:n rajattomaan velkatukeen. Sillä tavalla ostettaisiin taas vähän lisää aikaa. ■

Heikki Taimio